

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Quæst. 415. Quinam sint excessus speciales & delicta Prælatorum Episcopo inferiorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73982](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73982)

indignis conferunt, *c. inter dilectos. h. t.* de quo in foro benef. uti & si Ecclesias & beneficia, in quibus institutionem & collationem habent, se ipsos instituunt, aut sibi conferant. *c. 3. h. t.* cum inter dantem & accipientem debeat esse distinctio personalis, *c. fin. de insit.* nemo sibi ipsi in facto proprio præstare auctoritatem, *§. fin. Inst. de auctor. tutor.* Item excedunt retinendo sibi redditus Ecclesiarum, seu beneficii, cum debeant Ecclesiæ vel beneficio providere de Rectore, etiam si sit manuale. *Abb. in c. 3. h. t. n. 2. Pirh. h. t. n. 6.*

5. Quinto: Excessum gravem committunt Episcopi, qui directè vel indirectè causam præbent homicidio, fiuntque hoc ipso irregulares, ita, ut privari debeant officio Pontificali, & ab Episcopatus administratione amoveri, prout sumitur ex *c. 10. h. t.* Hinc Episcopus in locis, in quibus jurisdictionem temporalem habet, debet constituere Judicem Laicum, qui in causis criminalibus jus dicat. *Arg. cit. c. 10. h. t. Azor. p. 2. L. 3. c. 32. q. 9. Pirh. h. t. n. 14.* Et si ipse corporaliter interfuit executioni pœnæ temporalis, per quam reus occiditur, vel membro mutilatur, irregularitatem incurrit, quia censetur auctoritatem, & suo modo opem præstare homicidio, vel mutilationi, juxta *c. 8. dist. 50. & Gl. in est. c. ex litteris. v. corporalem.* Secus ac est in Episcopo, aliòve Clerico jurisdictionem temporalem non habentibus in tali loco, ubi pœnæ corporales reis etiam sanguinis infliguntur, hi enim, si ibi purè spectatores, & nullatenus co-operatores assistant, etsi peccent contra *c. ne Clerici vel Monach. irregularitatem non incurrunt, Abb. in c. ex litteris. n. 2. not. 1.*

Quest. 415. Quinam sint excessus speciales & delicta Prælatorum Episcopo inferiorum.

I. Resp. Sunt ferè sequentes, primus: si Sacerdotes sibi subiectos cogant ad revelandum peccatorem, vel peccatum auditum in Confessione sacramentali. *c. 13. h. t. Abb. ibid. n. 1.* Siquidem sigillum hoc Secreti est de jure divino; unde nec per S. Pontificem Sacerdos ad confessum sibi peccatum revelandum compelli potest; Sacerdos etiam, qui confessionem peccati excepit, productus in iudicio in testem, non tantum potest dicere, se nihil desuper scire, sed etiam jurare, se nihil scire de eo, de quo interrogatur. *Abb. in cit. c. 13. n. 5. Barb. n. 2. Pirh. h. t. num. 17. not. 1.* De cætero Judex potest aliquem, cui constat extra confessionem de furto & fure, compellere ad revelandum hunc & illud, quin & Judex ecclesiasticus ferre potest sententiam censuræ contra non revelantes. *Pirh. cit. n. 17. Arg. cit. c. ex litteris.*

2. Secundus: si Prælati tales inferiores Episcopo sine illius consensu attentent Ecclesias sibi subiectas unire. *c. 8. h. t.* ubi habetur, solum Papam posse unire Episcopatus, seu Ecclesias Cathedralis, sicut autem Papa id potest privativè ad Episcopos, ita etiam de jure communi & secluso speciali privilegio soli Episcopi possunt privativè ad inferiores Prælatos unire Ecclesias suarum diocesium, licet cum aliquo quò ad hoc discrimine inter Papam & Episcopum, quòd Papa unire possit Ecclesias etiam sine causa, & sine consensu & consilio alicujus. *Arg. can. ult. 9. q. 3. Abb. in cit. c. 8. n. 2. Jo. And. n. 1.* ad faciendam verò unionem, validè ab Episcopo requiratur justa causa, *c. 1. de his, qua à Prælati. & consensus Capituli, Arg. c. pastoralis de donat. & Clem. 2. de reb. eccl. non alien. Sic*

itaque Episcopi propriâ auctoritate possunt unum monasterium vel beneficium sæculari unire alteri, modò utrumque sit in eorum diocesi, eorumque jurisdictioni subiectum & neutrum exemptum. *Fagn. in cit. c. 8. h. t. n. 10. Azor. p. 2. L. 6. c. 28. q. 6. Castrop. in 13. d. 6. p. 12. §. 2. n. 1.* Abbates verò & Prælati Episcopo inferiores Ecclesias & beneficia sine consensu Episcopi vi *cit. c. 8.* unire non possunt, nisi hoc jus uniendo ex Privilegio aliquo Pontificio, vel legitima præscriptione acquisiverint; quia hæc potestas jure communi concessa & reservata solis Episcopis. *Abb. l. c. n. 3.* & unio ab Abbate vel Priore monasterii facta, etiam cum consensu metropolitani, sed proprio Episcopo inconsulto nulla est. Plura de unione faciendâ vide apud me *in foro benef. part. 3.* ubi de unione beneficiorum, uti & apud *Wiclm. h. t. a. 2. per totum.*

3. Tertius: si immisceant se hi Prælati cognitioni causarum matrimonialium citra specialem concessionem seu privilegium, & legitime præscriptam consuetudinem, (per quam aliàs, quæ ad jurisdictionem episcopalem spectant, à Prælati inferioribus præscribuntur. *Gl. fin. in cit. c. 12.) c. 12. h. t. Gl. ibid. v. episcopalis dignitatis. & Hof. v. periculum.* Hodie verò ex decreto Concilii Trid. *Sess. 24. c. 20. §. ad hæc.* causæ matrimoniales & criminales Episcopis tantum examini, & jurisdictioni reservatæ, non obstantibus quibuscunque privilegiis & consuetudinibus, nisi fuerit consuetudo immemorialis, ut declaravit S. Congregatio ejusdem Concilii apud Gallemart. *in declarationibus, n. 8. & Fagn. in cit. c. 12. n. 6.* Nihilominus excipiuntur Abbates & Prælati, qui sunt nullius diocesis, quia omnimodam jurisdictionem, & quasi ordinariam in clerum & populum habent, exclusis Episcopis, & consequenter possunt causas matrimoniales cognoscere, quæ potestas iis ablata non est per Trid. Secus est de Decanis, Archidiaconis, de quibus loquitur Concilium, & quibus Superiores sunt dicti Prælati exempti.

4. Quartus excessus inferiorum Prælatorum est, pœnitentias publicas & solennes imponere sine mandato Episcopi; cum id ad solum Episcopum pertineat, *c. in capite dist. 50. & cit. c. 12. h. t. & ibi Gl. penult. juncta Gl. Marg. Lit. A. Hof. v. publicas. Alex. de Nevo, Lit. F. Pirh. h. t. n. 22.*

5. Quintus est de jure communi, concedere indulgentias, quia ea potestas pertinet præcisè ad dignitatem & jurisdictionem episcopalem, ut constat ex *cit. c. 12.* ubi: quòd Abbates concedendo indulgentias manus extendant ad ea, quæ sunt dignitatis episcopalis; & ita tenent *Azor. p. 2. L. 3. c. 55. q. 3. Pirh. l. c.* aliq̄ue communiter contra *Rodriq. Tom. 22. qq. regul. q. 87. a. 3.* quatenus docet, id competere Prælati Religiosorum, habentibus potestatem ordinariam quasi-Episcopalem, ut Generales, Provinciales Ordinum regularium exemptorum; cum ea non sit Ordinis Episcopalis aut Sacerdotalis. Unde & indulgentias concedere possunt Episcopi non consecrati, nec Sacerdotes, ut *D. Thom. in 4. dist. 20. a. 3. q. 2.* cui sententiæ obstare *cit. c. 12.* negando expressè, hanc potestatem competere Prælati, defendit *Pirh. l. c.* quavis *n. 23.* addat, probabile esse, quòd non solum ex privilegio, seu concessione speciali Papæ, sed etiam ex consuetudine præscripta legitime Prælati inferiores Episcopis acquirere possint potestatem concedendi indulgentias, cum talis consuetudo tribuat jurisdictionem. *Arg. c. ult. de off. Archid. & c. cum contingat, de foro compet. & ita docent Gl. fin. in c.*

in c. *accidentibus*. 12. h. t. & Host. *ibid.* v. *legitima causa*. & probabiliter censet Laym. *Th. mor.* L. 5. r. 7. c. 4. n. 4.

Quæst. 416. *Quales excessus committere contra Religiosos, seu qualia gravamina iis inferre quandoque solent Prælati, Rectores & Canonici Ecclesiarum Cathedralium, aliique Ecclesiastici?*

Resp. Sunt ferè sequentes 15. qui continentur c. 16. h. t. & enumerantur à Pirh. *h. t. n.* 24. & à Reiffenst. *h. t. n.* 7. Primò: volendo invitis Religiosis eorum confessiones audire, & injungere penitentias. Secundò: volendo eis Eucharistiam seu Communionem præbere. Tertio: nolendo in eorum Oratoriis asseruari Eucharistiam. Quarto: compellendo fratres Religiosos defunctos sepeliri apud suas Ecclesias, & ibi exequias eorum celebrari, cum tamen vi c. 1. 16. q. 1. omnes Religiosi in Cæmeteriis propriorum monasteriorum sepelendi. Quintò cogendo, ut, si qui fratrum (intelligendo id non de fratribus Religiosis, sive oblati, sed de confratribus manentibus in sæculo, vel de professis alibi remotè à suo monasterio defunctis) sepulturam in aliis, quàm suis Ecclesiis elegisset, funus priùs ad suas Ecclesias deferretur. Sextò: non permitiendo eos habere campanam in Ecclesiis, seu Oratoriis suis publicis. Septimò: non permitiendo eos habere Cæmeterium benedictum pro suis fratribus vel confratribus & oblati, si apud eos se sepeliendos elegerint. Octavò: certis tantum diebus permittendo iis celebrare divina. Nonò: volendo in domibus Religiosorum certum numerum Fratrum, Sacerdotum, Clericorum, conversorum vivere. Decimò: taxando pro voluntate sua certum numerum cereorum, lampadum & ornamentorum. Undecimò: exigendo cereorum residuorum reliquias, dum novi apponuntur. Duodecimò: non permitiendo novos eorum Sacerdotes alibi, quàm in suis Ecclesiis (scilicet sæcularium Clericorum) primitias celebrare. Decimo tertio: compellendo eos, ut in missis quotidianis, quas Religiosi in suis locis & altaribus celebrant, oblationes ad opus suum reciperent & reservarent, velut servi eorum. Decimo quartò: contendendo extorquere quiddam Religiosis oblationis nomine, dum missarum solemnias intra domorum suorum ambitum celebrarunt, pro fidelium oblatione donabatur. Decimo quintò: vindicando sibi quiddam Religiosis, tam in ornamentis altaris, quàm libris ecclesiasticis donatur. A quibus omnibus, ut desistant, & suos subditos comescant, universis Ecclesiis Prælaris sæcularibus serè mandat Gregorius IX. Præter hos excessus & gravamina 30. alia, quibus Episcopi, iisque Superiores, pura Archiepiscopi, Patriarchæ &c. aliique Prælati Ecclesiarum Religiosos inquietabant, proposuit & prohibuit Clemens V. in *Clem. frequens. univ. h. t.* quæ in ipso textu legi possunt. Insuper excessus & gravamina alia 12. Fratribus Prædicatoribus & Minoribus inferri à Prælati ecclesiasticis sæcularibus, in specie enumerantur & prohibentur in *c. nimis prava. h. t.* quæ quoque verbotenus inde descripta referuntur à Pirh. *h. t. n.* 25. à Reiffenst. *n.* 8. Notandum tamen hic, quòd in nonnullis casibus Episcopi, tanquam Apostolicæ Sedis delegati, non obstantibus Regularium privilegiis, possint contra illos procedere vi Concilii Trid. ubi etiam per aliquas Con-

sultiones Pontificias aliqua eorum privilegia revocata, de quibus paulò post.

Quæst. 417. *Qualiter excedant Prælati, tam Regulares, quam Seculares violando clausuram monasteriorum?*

Resp. Qualiter ii, aut etiam alii inferiores utriusque sexus excedant hanc clausuram ingrediendo, vel eâ egrediendo, satis constat ex dictis suprâ, præsertim ad L. 3. r. 35. quæ vide.

Quæst. 418. *Quinam sint excessus subditorum?*

1. **R**esp. Sunt ferè sequentes, primo: dum delinquant in suos Superiores, non servando interdicta ab iis lata, qui etiam excessus cadunt in Episcopos, dum interdictum latum à Papa non servant. *C. tanta*. 18. & *ult. h. t.* circa quem excessum notanda sequentia: quòd subditi, qui interdictum tale Superioris violant, perdant omnem jurisdictionem, etiam ecclesiasticam sibi competentem, cum ipso facto sint suspensi ipso jure ab officio, adeoque & ab usu jurisdictionis, sibi ratione officii competentis; ut sumitur ex *cu. c. tanta*, ubi, quòd sententiæ excommunicationis & interdicti, collationes beneficiorum, & institutiones factæ ab Episcopo post violatum ab eo interdictum sint irritæ, ut cum *Gl. in cu. c. v. irritas*. Abb. *ibid. n.* 1. *not. 4.* Covar. *in c. alma. p. 2. §. 2. n. 2.* factæ tamen ante interdictum ab eo sententiæ, collationes valent. Arg. *cit. c.* Item interdictum ecclesiasticum non servans incurrit irregularitatem, à qua non nisi à Papa liberari potest. *c. 1. de sent. & re judic. c. 1. & 18. §. ult. de sent. excom. in 6. ed.* quòd interdictus simpliciter, vel respectu certi loci, cum sit suspensus ab officio & omni potestate clavium, si violet hanc suspensionem, v. g. celebrando in loco interdicto, fiat irregularis. Abb. *num. 4.* Covar. *l. c.* Pirh. *h. t. n.* 30. non tamen violator ipso facto est privatus suis beneficiis, sed privandus per sententiæ, sumitur ex *cu. c. tanta*, & Abb. *ibid. n. 2. & 4.* Sed neque irregularitatem incurrit, nisi exerceat actum proprium alicujus Ordinis, à cujus exercitio est suspensus. Abb. *n. 5.* Covar. *l. c.* neque eam incurrit exercendo ea, quæ sunt jurisdictionis, non Ordinis, ut si aliquem excommunicet. Abb. *cit. n. 5.* Pirh. *l. c.* De cætero hæc inhabilitas violatorum ob exercitum actum proprium sui Ordinis non tantum se extendit ad acquiritendum beneficium de novo, sed etiam ad beneficium acquisitum retinendum. Arg. *cit. c. tanta*. Barb. *ibid. n. 6.* cum hæc sit pœna non servantium interdictum, quòd amoveri debeant à beneficiis obtentis. *c. postulastis. §. quæsiistis. de Clerico excom.* junctâ *Gl. in c. tanta. v. amotis.*

2. Secundò excedunt seu delinquant Clerici, qui accepto ab Episcopo seu Prælato beneficio aut dignitate, præstiterunt eidem juramentum fidelitatis & reverentiæ, ac obedientiæ, negando illum esse dominum suum. *c. gravem. h. t.* quia agunt contra obedientiam & reverentiam ei promissam, & hinc puniri possunt, vi *cit. cap.* ut *Gl. ibid. v. homagii.* Host. *v. eod.* Abb. *not. 1.* non tamen graviter delinquant, nolendo illum vocare dominum suum, modò aliàs non negent ei reverentiam aut obedientiam promissam, nec propterea puniri possunt, cum etsi honestum sit, appellare eum dominum, non tamen id absolute necessarium est, sed sufficiat appellare eum Prælatum. Pirh. *h. t. num. 31.* Arg. *c. cavendum. 10. q. 3. & c. ita subjectus.*